

... А село живе

Їдемо на Топчу, - одне з поліських сіл. Колись воно відносилось до Березнівського району. Тут було не пройти не проїхати. Кругом ліси, болота, чагарники та розбиті ґрунтові дороги. У роки воєнного лихоліття у цих місцях знаходили притулок повстанські загони. Чим ближче підїжджали до села, тим дорога ставала необїждженою та недоглянутою, місцями майже до самої бруківки підступають кущі верболозу, а між камінням проростає трава.

- Тепер до райцентру їздимо через ліс, а на цій дорозі рідко кого побачиш, хіба-що торгівельні автомашины, що розвозять то-

та кущів стоять одинокі хатини - сироти. Більшість із них пустують, а то і зовсім знесені. Колись тут жили Ходаківські, Ляшки, Жерендюки, Корнійчуки та інші сім'ї.

Були тут і цілі родові вулиці. Тепер на всю округу проживає дев'яностолітня одинока Савета Шаблюк і ще кілька таких як вона. Її чоловік Віталій Олексійович працював в тамтешньому колгоспі. На початку семидесятих в числі дорожньої бригади прокладав оцей шлях, що з'єднав село з навколишнім світом. Нажаль від тяжкої праці

люди, що працювали в ньому залишились один на один із своїми клопатами. Не отримують тепер вони ні грошей, ні зерна, тож кожен перебивається як може, щоб утримувати сім'ю та вести сяке-таке господарство. Ще за добрих часів почали зводити в селі двоповерховий адмінбудинок. Так і залишився він незавершеним. Спробував лише дещо впорядкувати в ньому початкову школу, в якій учти нікого та примітивну кімнату - клуб для дискотеки. Є ще в селі крамниця та відділення зв'язку і руїни колишньої молочно-товарної ферми та машино-тракторного парку. Немає тепер і тієї дільничної лікарської амбу-

До топчанців завітає сільський голова В.М. Соловей

часом в цьому невеличкому населеному пункті дедалі більшає порушень громадського правопо-

двері, вікна. Порізали постіль, навіть не зупинилися перед іконами... добре, що жінки в той час не було вдома. Того дня вони подались у пошуках поживи під Річечино до одинокого чоловіка і над ним поглумились, а потім зв'язали і залишили у холодній хаті. Слава Богу, що через кілька днів сюди навідалась його дочка...

- Раніше, коли люди були зайняті роботою, вони вели інший спосіб життя, такого не було, - говорить уже в літах чоловік котрого зустріли з буханкою хліба під рукою. А тепер, гляньте, в нас і в навколишніх селах що твориться, молоді

немає злагоди у "верхах". Відкланявшись, чоловік поспішив додому, а ми вирішили ще оглянути тваринницьке містечко, вірні-

Ось так інколи зберуться біля фігури жителі села, щоб згадати минуле

вари по крамницях, "пош-

рано пішов з життя. Та

Біля сільського магазину

латорії, де люди могли

рядку, а то й взагалі трап-

"Приватизований" В.І.Ленін

вари по крамницях, пошту" або бізнесменів, які прямують на базар до Великої Клецької чи Соснівки, - сказали нам в селі. По обидві сторони шляху, де колись колосились

рано пішов з життя. Та його в селі пам'ятають за добрі справи. А ще тут добрим словом згадують одного з перших голів правління колгоспу Богуславського, котрий немало

латорії, де люди могли стаціонарно покращувати своє здоров'я. Навіть помолитися Богові ніде. До церкви доводиться ходити в Харалуг чи Велику Клецьку. Слава Богу, що хоч покійника тепер туди нести не треба. Кілька років тому парафіяни своїми силами на місцевому кладовищі спромоглися звести капличку. Там привезений священник і проводить ритуал поховання покійника.

- Село дедалі рідіє та занепадає, - розповідає сільський голова В.М. Соловей. В ньому здебільшого залишаються люди похилого віку які вирішили померти на рідній землі. Якщо ще десяти років тому у Топчі життя проходило сяк-так, то тепер наче завмерло, - констатує далі Віталій Мефодійович. Весілля чи родини взагалі рідкісне явище, як і будівництво нових осель. Останнім

рядку, а то й взагалі трапляються тяжкі злочини. Ще у свіжій пам'яті топчанців страшні події коли чоловік забив на смерть рідну жінку, а на хуторі заїж-

що твориться, молоді нічим зайнятися, тож свої сили і енергію від такого життя із злістю виливає на будь-кого, а тут ще й фільми он які по телевізо-

ше те, що від нього залишилось. Біля колишньої контори правління колгоспу імені Котовського натрапили на пам'ятник В.І. Леніну. Стоїть він серед струнких дерев. Колись біля його підніжжя були висаджені квіти, в піонери приймалось юне покоління, проводились різноманітні заходи тощо. Тепер цей монумент викрали у колір хакі, і показує вождь світового пролетаріату своєю правицею на південь. В селі жартують, - що нам пора відлітати у теплі краї, як ті птахи, коли настає зима і, там шукати кращої долі. А на завершення мови додали, він тепер викуплений і приватизований одним чоловіком разом з земельною ділянкою, на якій стоїть, та конторою колгоспу, так-що посягнути на нього не так то й просто. Хай буде для історії...

Андрій ПАВЛОВСЬКИЙ

Такий вигляд має тепер колгоспна ферма.

колгоспні хліба, голубів польський льон та духмяно пах хміль поросли бур'яни та березняк. А ще серед тих зарослих полів

зробив для кращого життя тамтешніх селян. Та якби там не було, сьогодні, як такого, господарства у Топчі практично немає, а

дні молодики зчинили дебош у пошуку грошей. Спочатку вони знівечили добротне обійстя старенької бабусі, повиламували

ру крутять, що аж мурашки по тілі перебігають від тієї стрілянини, різанини та мордувань. Та що нам смертним говорити, коли